

Neapolis University

HEPHAESTUS Repository

<http://hephaestus.nup.ac.cy>

Archive Cypriot Newspaper Materials

Cypriot

1905-12-31

þÿ š í à á¹ ¿ â - ± á . 3 0 1

Library of Neapolis University Pafos

<http://hdl.handle.net/11728/9167>

Downloaded from HEPHAESTUS Repository, Neapolis University institutional repository

ΚΥΠΡΙΟΣ

ΕΤΟΣ 4.—ΑΡΙΘ. 301

ΕΝ ΛΕΥΚΩΣΙΑ (ΚΥΠΡΟΥ)

31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1905

ΕΥΤΥΧΕΣ ΤΟ 1906

ΜΕΓΑΛΑΙ ΑΡΧΑΙ

Ο νέος Πρωθυπουργός της Αγγλίας, ο Σερ Ένρι Κιζμπελ Μπάνερμαν, έκαμε τέλος τής πρώτης εμφάνισίν του εις τόν Αγγλικόν Δημοσίον, ενώπιον έντα χιλιάδων άκροατών, πριστοιχιζόμενος υπό τών Υπουργών και φίλων του, άναπτύξας εις τήν κολεσσιαίαν αίθουσα, Άλμπερτ Χώλ τόν Προγραμμά του Υπουργείου τών Φιλελευθέρων.

Δέν θ' αναλύωμεν έν έκτάσει ειμή ως πρός τινα σημεία τόν λόγον τούτον, περιλαμβάοντα πολλά από τάς γνωστές δοξασίας ένόσ Ιστωρικού κόσμου τής Μεγάλης Βρετανίας. Τό Έλιούθερον, Έμπέριον, Κοινωνικά μεταρρυθμίσεις, τό Έκπαίδευτικόν ζήτημα, ή ύπόθεσις τής Ιρλανδίας, τό πρόβλημα τών Ιδιών, ή έξωτερική πολιτική, ή πορεία τής Κυβερνήσεως ως πρός τήν Αποικία. — πάντα πυρήλαταν έν τή αγορεύσει τού Ηγέτου τών Φιλελευθέρων, και Πρωθυπουργού.

Τά σημεία τής αγορεύσεως του Άγγλου Κυβερνήτου, άτινα ήδη θά έκτίσθωμεν, δέν να μελετηθώσιν έν Κύπρω μετ' άλλης τής προσοχής, καθότιν πρόκειται περί τών γενικωτέρων άρχών επί τών όποιων θά κυβερνήσῃ τό Φιλελευθέρων Υπουργείον, και άτινες, φυσικά, μέγάλως ενδιαφέρουσιν ήμάς.

Όμιλών περί τών Αποικιών, ίδού περίπου τι είπε, ο Πρωθυπουργός:

«Όρείω να δηλώσω τούτο, ότι αι σχέσεις μεταξύ τών Αποικιών και τής Μητροπόλεως ούδέποτε έκανοστήσαν έν κοινοματικών ύπολογισμών.»

Πρόβδωμεν, ότι μία και ή αύτή εινε πάντοτε ή πολιτική τής Μεγάλης Βρετανίας άπέναντι τών Αποικιών, παρατηρήσαντες εις τρηγούμενον φύλλον, ότι δέν πρέπει να ειμθα άπολύτως ύπέρ τής μιάς ή τής άλλης μερίδος έν Αγγλία. Άλλ' ο Πρωθυπουργός προσέθεσιν άμείως:

«Βιβλίως, τά δημοκρατικά και προοδευτικά ένστικτα τών Αποικιών και πολιτευμάτων αυτών θά εβρουν περισσοτέρως συμπαιθείας έκ μέρους μας.»

Και άμείως κατοπιν' ο άγορευτής, θέλω να τονίσῃ τήν άρχήν ταύτην, άγγέλλει έν μέτω ζωηρών χειροκροτημάτων, ότι ετό Υπουργείο, άπέστειλε διαταγά, εις τόν Γενικόν Διοικητή, τής Νοτίου Αφρικής όπως έμπεδίσῃ τήν άποδοσιν Κινέζων έργατών διά τά Χρυτωρυχεία.»

Οι παρακολουθήσαντες τό ζήτημα τών Κινέζων έργατών έν Νοτιω Αφρική ή γινώσκουσιν, ότι εινε τούτο μία τών φλεγυσών ύποθέσεων του Τρανσβαάλ. Διά να δουρηθώσιν οι κεφλαισοχοι να έμμεταλλευθώσιν, τα χρυτωρυχεία με κέρδη, τούς έπετρέπη να φέρουσιν έργάτας με εύτελεις μεθού: έκ Κίνας, οι όποιοι βεβαίως, έκτοπίζου τούς έντοπίους έργάτας. Μα ταιώς οι Τρανσβαάλιοι διεμαρτυρήσαν, προς τήν πρώτη Κυβέρνησιν τών Σουηηηηικών. Αύτη ή γινώσε, να προστατεύῃ τούς ίδιοκλήτας τών χρυτωρυχείων, και δε, είδεν άκροατιν εις τόν νεωτερό ύποταχέντι ήρωκό, λαόν, ετός άλλων μνηών, ο τόπος ήρχισε να πλημμυρή από Κινέζους, τών όποιων ο άριθμός τυχόν υπεβή, τάς 50,000. Και ο άποικισμός έξηκολούθη. Τό ζήτημα άπέβαινε από άπλώς κερδοσκοπικόν εις κοινωνικόν και πολιτικόν. Και έδημιουργήθη ο κίνδυνος να καταπνιγῃ ο έντοπίος πληθυσμός υπό τών Κινέζων άποικίων.

Και έδημιουργήθη ο κίνδυνος να καταπνιγῃ ο έντοπίος πληθυσμός υπό τών Κινέζων άποικίων.

Τό σημαντικώτατον δι' ήμάς εινε ή πορεία του νέου Υπουργείου επί του Τρανσβαάλ τούτου ζητήματος, και ή άρχή την όποία, έθεσε, έν τούτω. Διατί διέταξε να σταυρησῃ ο άποικισμός; Ήδού αι όδηγίαι του Λερδου Έλγιν προς τόν Αρμυστήν τής Νοτίου Αφρικής:

«Επιφυλάττουσα ή Κυβέρνησις τήν γνώμην αυτης, επί τούτου ζήτηματος, φρονει, ως χθες σά, ετηλεγράφησα, τήν τήν πείραμα τής εισαγωγής Κινέζων έργατών, ότι πρέπει να έξακολουθήσῃ μέχρι ότου γνωσθῃ ή γνώμη τής Αποικίας, δι' άληθώς αντιπροσωπευτικής Βουλής, και επομένως άποφάσισα να σταυρησῃ ή μεταρρυθμίσις Κινέζων, εως ότου δώσωμεν ύπευθύνον Κυβέρνησιν εις τήν Αποικίαν.»

Τούτο μέγαλον πράγμα, έλάγομεν έκ του έξόχου τούτου Διαγγέλματος. Πρώτον, ότι τό Τρανσβαάλ και ή Οράγγη λαμβάνουσιν πληρην αυτονόμιαν, ως ο Καναδάς και ή Αύστραλία, και ότι ο Ιμπεριαλισμός του κ. Τσάμπερλαν καταστρέφεται. Δεύτερον, διεμαρτυρήσαντες περί τούτου ζήτηματος, ή Κυβέρνησις δέν άποφασίζει πριν ή καθῃ τήν γνώμην τών έντοπίων, και έξαρτά τήν άπόφασίν της έκ τής άποφάσεως του τόπου.

Τί ζητούμεν ήμεεις οι Κύπριοι; Τί άλλο παρά τάς σωτηρίους ταύτας άρχας, τών όποιων μέγα: σαλπιαγής υπήρξιν οι Γλάσττων; Τί άλλο, παρά να ίδωμεν τήν εφαρμογήν τών άρχών τούτων έν Κύπρω;

Ζητούμεν από εϊσιν επτά έτών επως ή Κυβέρνησις σταματήσῃ, άποστειλλουτα τό περίσσειμα τών έσοδών εις τό έξωτερικόν, όπως σταματήσῃ, άποστραγγίζουσα τό Ταμείον τής Νήτου ά ευ δικαιοματός, έλατιον τής γενικής θηλασιως του λαου, εναντίον συλλαλητηρίων, κατακραυγών, παραπόνων, δημοψηφισμάτων, ύπομνημάτων.

Που εβρίθῃ μέχρι τούδε ή γνώμη του λαου διά τήν Κύπρον, ή γνώμη την όποιαν ο Υπουργός τών Αποικιών, επεκαλείται σήμερον διά τό Τρανσβαάλ;

Υπάρχει, δύο σταθμά και δύο μέτρα; Έάν ή γνώμη μιάς Αποικίας έχει κρος και αυθενσίαν δια τήν διευθέτησιν ζήτηματος τινος αυτης, διατί δε, συμβαίη τό αυτό και δια τήν άλλην Αποικίαν; Και εις τήν μίαν, και εις την άλλην τό άδικημα εινε άδίκημα. Και εις τήν μίαν και εις την άλλην υπάρχει έκπεφρασμένη ή γνώμη τών κατοίκων επί τών οικείων πληθών. Διατί να ακούωνται οι μὲν και να παρακούωνται οι δε;

Τό Κιελικό ζήτημα εινε πρόσφατον διά τό Τρανσβαάλ, ένφ τό τουφόρου τής Υποτελείας, ύφιστάται, Κύπρω από 27έτων.

Άληθινός, ότι οι Κύπριοι δέν ήγωνίσθησαν καθ' οι τρόπον, οι Τρανσβαάλιοι. Άλλά δέν εινε ο νυν Πρωθυπουργός, εις τόν όστις θά μας ρίψῃ τούτο κατά πρώτων, — ο νυν Πρωθυπουργός, όστις τόσον ευγλώτως ύπεστήριξε σχεδόν τόν άφοπισμόν τών ένών, και τήν διευθέτησιν τών φλεγόντων ζητημάτων του κόσμου δι' ειρηνικών, δια συνταγματικών μέσων, ένώπιον του Άρείου Πάγου τής ύψηλής κρισεως και τής Δικαιοσύνης.

